

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและ
การคิดอย่างเป็นระบบของผู้เรียน หัวข้อ การปรึกษาทางสุขภาพ
รายวิชาการสอนและการปรึกษาทางสุขภาพ
Integrated Learning Activities for Developing Moral Discipline
and System Thinking Process of Students in Teaching
and Counselling in Health

แก้วจิต มากปาน
สายใจ คำทะเนตร

งบสนับสนุนจากงบประมาณการวิจัย
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
สถาบันพระบรมราชชนก
กระทรวงสาธารณสุข
พ.ศ. 2552

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามนโยบายของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีขอนแก่นได้เน้นความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม กระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการบูรณาการศาสตร์ต่าง ทางวิชาชีพเข้าด้วยกัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการสอนและการปรึกษาทางสุขภาพจึงเห็นความจำเป็นในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในเนื้อหาวิชา รวมถึงการสอดแทรกทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ และคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะในด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบและความเอื้ออาทรอันเป็นจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พัฒนาระบบการคิดอย่างเป็นระบบของผู้เรียนและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนใน 3 ด้าน วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 124 ราย มีการดำเนินการวิจัย 2 วงจร ดังนี้ วงจรที่ 1 เตรียมความพร้อมของผู้สอนและผู้เรียนโดยการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การคิดอย่างเป็นระบบและสุนทรียสนทนา วงจรที่ 2 นำแผนการจัดการเรียนการสอน ที่ได้พัฒนาขึ้น มาสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ในเนื้อหา กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เครื่องมือประเมิน ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม แบบประเมินการทำงานเป็นกลุ่ม แบบประเมินการคิดอย่างเป็นระบบ และแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบด้วย เกณฑ์รอบรู้เนื้อหา ร้อยละ 70 ขึ้นไป และเกณฑ์ จำนวนผู้สอบผ่าน ร้อยละ 80 ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตรวจสอบคุณภาพความเชื่อถือได้ของงานวิจัย (Research Credibility) ใช้กระบวนการตรวจสอบแบบสามเส้า ด้านข้อมูลและด้านวิธีการ

ผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า วงจรที่ 1 เตรียมความพร้อมของผู้สอนทำให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ ส่วนผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย วงจรที่ 2 ผลการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการพบว่า 1) ร้อยละ 100 ของผู้เรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์การรอบรู้เชิงปริมาณ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้ง 3 ด้าน สำหรับผลการพัฒนาผู้เรียนเชิงคุณภาพ ด้านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สะท้อนถึง การช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุก ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ได้ใช้ความคิดตามกลุ่มตลอดเวลา สามารถดึงความรู้มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ ได้พูดคุยกับเพื่อนมากขึ้น ด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สะท้อนถึงความมีน้ำใจ การช่วยเหลือกัน การไม่ผลึกใสงานของเพื่อนในกลุ่ม

ความสามัคคีในสมาชิกกลุ่ม สามารถเปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของเพื่อนในกลุ่ม ได้เห็นถึงความตั้งใจ ความสนใจ และการมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมในกลุ่ม รวมถึงการเสียสละ และภาวะผู้นำของเพื่อน นอกจากนี้ นักวิจัยยังพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ได้ใช้กิจกรรมที่ฝึกผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบ ทำให้มีทักษะพื้นฐานการใช้ความรู้เชิงหลักวิชา มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ในบริบทจริงอย่างสมเหตุสมผลและสุนทรีย์สนทนาทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเข้าถึงบทบาทผู้ให้และผู้รับการปรึกษา